

Laboratorium Architektury Komputerów

(4) Łączenie różnych języków programowania w jednym projekcie

4.1 Treść ćwiczenia

Zakres i program ćwiczenia:

Celem ćwiczenia była nauka łączenia języka assemblera wraz z językiem C.

Zrealizowanie zadania:

Pierwsze zadanie polegało na napisaniu programu w języku assemblera, który wczyta liczbę typu integer, float, double, wywoła funkcję w języku C, która obliczy sumę argumentów i zwróci wynik. Zarówno do wczytania jak i wyświetlania wykorzystane miały zostać funkcje standardowej biblioteki języka C.

Drugim zadaniem było napisanie programu w języku C, który dokona konwersji liczby do łańcucha znaków w reprezentacji ósemkowej (konwersja z wykorzystaniem wstawek assemblerowych).

Ostatni program miał zostać napisany w języku C, jego zadaniem było wywołanie funkcji napisanej w języku assemblera, która rozkłada wczytaną liczbę na czynniki pierwsze. Na koniec miały zostać wyświetlone wyniki rozkładu.

4.2 Budowa kodu źródłowego

4.2.1 Dodanie liczb

Pierwszym etapem jest wywołanie funkcji `scanf`, celem wczytania argumentów. W tym celu w rejestrze `rax` umieszczamy ilość argumentów zmiennoprzecinkowych- 0. Do rejestru `rdi` zapisujemy pierwszy argument stałoprzecinkowy- adres łańcucha znakowego `"%d %lf %f"`, łańcuch ten określa w jakiej kolejności będą podawane dane: integer, double, float. Kolejno do rejestrów `rsi`, `rdx`, `rcx` przekazujemy adresy buforów, do których mają zostać zapisane dane. Bufor int i float są 4B, natomiast double 8B. Po umieszczeniu wszystkich argumentów w odpowiednich rejestrach wywołujemy funkcję poleceniem `call`.

```
movq $0, %rax
movq $format_scanf, %rdi
movq $int, %rsi
movq $double, %rdx
```

```
movq $float, %rcx
call scanf
```

Aby wywołać funkcję napisaną w C `double f(int, double, float)`, umieszczamy w rejestrze `rax` liczbę argumentów zmiennoprzecinkowych- 2, kopiujemy do rejestru `rdi` zawartość bufora `int`, a do rejestrów `xmm0` i `xmm1` zawartość buforów `double` i `float`. Aby skopiować dane do rejestru `xmm` należy użyć mnemonika `movss` dla liczby pojedynczej precyzji i `movsd` dla podwójnej precyzji.

```
movq $0, %rdi
movq $0, %rcx
movq $2, %rax
movq int(%rcx, 4), %rdi
movsd double, %xmm0
movss float, %xmm1
call f # wynik w xmm0
```

Funkcja w języku C jest bardzo prosta- dodaje argumenty i zwraca wynik.

```
double f(int x, double y, float z)
{
    double wynik=x+y+z;
    return wynik;
}
```

Ostatnim etapem jest wyświetlenie wyniku na ekranie za pomocą funkcji `printf`. Jest to zadanie analogiczne do pobrania danych. Przesyłamy jeden argument zmiennoprzecinkowy, który został zwrócony przez funkcję `f` i znajduje się w rejestrze `xmm0`. Łańcuch `format_printf` wygląda następująco `"%f"`. Aby zapobiec zmianie ostatniej wartości na stosie przez funkcję `printf` należy wykonać tzw. workaround- tymczasowo zmienić szczyt stosu.

```
movq $1, %rax
movq $format_printf, %rdi
sub $8, %rsp
call printf
add $8, %rsp
```

Program kompilujemy poleceniem:

```
gcc kod_asm.s kod_c.c -o plik_wykonywalny -g
```

4.2.2 Konwersja liczby

Program pobiera od użytkownika liczbę i zapisuje ją do zmiennej globalnej.

```
scanf("%d", &liczba);
```

Następnie we wstawce assemblerowej dokonywana jest konwersja. Podana liczba w pętli dzielona jest przez 8, reszta z dzielenia kodowana jest w ascii i zapisywana do tablicy znaków str- zapis od końca. Pętla wykonuje się dopóki wynik z dzielenia nie jest zerem. Przyjęto założenie, że tablica str ma rozmiar 11 i jest wyzerowana.

```
asm(  
    "movq %1, %%rax \n"  
    "movq $10, %%r8 \n"  
    "movq $8, %%r9 \n"  
    "petla: \n"  
    "movq $0, %%rdx \n"  
    "div %%r9 \n"  
    "addb $48, %%dl \n"  
    "movb %%dl, (%0, %%r8, 1) \n"  
    "dec %%r8 \n"  
    "cmp $0, %%rax \n"  
    "jne petla \n"
```

Należy pamiętać, że każda linijka kodu języka assemblera powinna być zapisana jako osobny ciąg znaków zakończonych znakiem końca linii, a odwołania do rejestrów powinny być poprzedzone dodatkowym znakiem %.

Wstawka zakończona jest informacją o zwracanych argumentach- brak, przyjmowanych argumentach: `liczba`, `str`. Odwołanie do przyjętych argumentów wygląda następująco `%numer`, gdzie numer to numer argumentu. Należy także zapisać, z których rejestrów korzystała wstawka, gdyż ich wartości mogą zostać przez nią zmienione.

```
:  
: "r"(&str), "m"(liczba)  
: "%rax", "%r8", "%r9", "%rdx", "%rcx"  
);
```

Na koniec program wyświetla wynik.

```
printf("%s \n", str );
```

4.2.3 Znajdowanie czynników pierwszych

Program wczytuje liczbę i wywołuje funkcję w języku assemblera, aby było to możliwe należy ją wcześniej zadeklarować.

```
extern int funkcja(int liczba, char* pierwsze);
```

Wywołanie funkcji jest identyczne jak w przypadku funkcji napisanej w języku C.

Funkcja, aby zostać wywołana w języku C musi być napisana w sekcji text i odpowiednio zadeklarowana.

```
.text
.global funkcja
.type funkcja, @function
```

funkcja:

```
push %rbp
movq %rsp, %rbp
```

```
movq %rdi, %r8
movq $2, %r9
movq $0, %r10
```

Pierwszy argument- liczba do rozkładu kopiowana jest z rejestru `rdi`, przez który została przekazana do rejestru `r8`, `r9` zawiera pierwszą liczbę pierwszą, a `r10` liczbę czynników. Rozkład dokonuje się w zagnieżdżonej pętli.

Pętla wewnętrzna wykonuje się do momentu, dopóki liczba jest podzielna przez czynnik pierwszy. Wynik dzielenia modulo zostaje zakodowany w `ascii` i zapisany do pamięci (program zakłada, że czynniki pierwsze są cyframi), a liczba do rozkładu na czynnik jest zastępowana wynikiem dzielenia przez czynnik.

petla_zewnetrzna:

```
petla_wewnetrzna:
movq $0, %rdx
movq %r8, %rax
div %r9
cmp $0, %rdx
jne koniec_wewnetrznej
```

```
movq %r9, %rdx
add $48, %dl
movb %dl, (%rsi,%r10,1)
inc %r10
```

```
movq $0, %rdx
movq %r8, %rax
div %r9
movq %rax, %r8
```

```
jmp petla_wewnetrzna
```

W pętli zewnętrznej wykonywana jest inkrementacja dzielnika, pętla ta wykonuje się dopóki liczba do rozkładu jest większa od jeden.

```
koniec_wewnetrznej:  
inc %r9;
```

```
cmp $1, %r8  
jg petla_zewnetrzna
```

Ostatnim etapem jest zwrócenie ilości czynników po przez rejestr rax i prawidłowe zakończenie funkcji.

Po wywołaniu funkcji następuje wyświetlenie czynników pierwszych na ekranie konsoli.

```
ilosc=funkcja(liczba,pierwsze);  
for(int i=0; i<ilosc;i++)  
{  
    printf("%c \n", pierwsze[i]);  
}
```

4.3 Wnioski

Na zajęciach nauczyłem się łączyć na różne sposoby kod języków C i assemblera.